

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO CANADA M6P 3K1

No. 2., Vol. 19., 15. února-February 15th, 1985.

THE SWEDISH-CANADIAN CHAMBER OF COMMERCE

Mr. Mike Janecek
In recognition of your
humanitarian services
on behalf of
Raoul Wallenberg

Presented on the 30th day of January 1985
by
The Swedish-Canadian Chamber of Commerce

GEORGE A. PRAGER

Švédsko-kanadská obchodní komora v Torontě, která sdružuje na 300 obchodníků a podnikatelů, udělila vydavateli t.l. "diplom uznání" za jeho soustavnou snahu, aby svět nezapomněl na švédského diplomata R. Wallenberga, který byl Sověty uvězněn v lednu 1946, t.j. před 40ti lety. Dodnes se neví, zda žije či ne. Až do února 1957 Kremľ důrazně prohlašoval, že o Wallenbergovi nic neví. Pak přiznal, že dočasně byl vězněn v Lublance v Moskvě a že tam zemřel po srdečním záchvatu 17. července 1947. Od té doby se s ním však v sovětských koncentračních táborech a vězeních sešlo asi 30 býv. vězňů, kteří byli propuštěni a dostali se do svobodného světa. Poslední svědeckví dokazuje, že Wallenberg byl na živu v roce 1975. Nedávno skupina Američanů maďarského původu a židovského vyznání v městě Orange v Kalifornii mezi sebou vybrala jeden milion dolarů pro kohokoli, který pomůže dostat 72-letého vězně na svobodu. Předání diplomu byl přítomen také nový švédský velvyslanec v Kanadě, který ve své funkci švédského ministerského předsedy v roce 1979 vyjednával se sovětským premiérem Kosyginem; bohužel bez výsledku. Je zajímavé, že předseda obchodní komory, p. George Prager, byl jedním ze 100.000 lidí, které Wallenberg za války zachránil.

Nový švédský velvyslanec v Kanadě, His Excellency Ola Ullsten, při projevu v Torontě 30. ledna t.r.

Yalta: a loss of moral stature

THE GLOBE AND MAIL

BY JOHN GELLNER

Mr. Gellner is editor of Canadian Defence Quarterly.

FORTY YEARS ago at Yalta, in the Crimea, U.S. President Franklin Roosevelt, British Prime Minister Winston Churchill and Soviet leader Josef Stalin drew up plans for the new Europe that would rise after the defeat of Germany, by then already in sight.

The conference, which lasted from Feb. 4 to 11, 1945, was a replay on a wider scale of the 1941 U.S.-British conference that produced the Atlantic Charter, an agreement on war and postwar aims fully endorsed by the Soviet Union.

Potentially, the most important product of the Yalta conference was the Declaration on Liberated Europe. It proclaimed "the right of all peoples to choose the form of government under which they will live," and called for "interim governmental authorities broadly representative of all democratic elements in the population and the earliest possible establishment through free elections of governments responsive to the will of the people".

These noble principles were reaffirmed in a special agreement on Poland, which Churchill considered necessary because of complaints he had received from the Polish government-in-exile in London about the Soviets treating the Communist Committee of National Liberation, the so-called Lublin committee under Boleslaw Bierut, as the government of Poland, and about their arresting and deporting Poles loyal to the London government.

That special agreement promised "free and unfettered elections (in Poland) as soon as possible on the basis of universal suffrage and secret ballot. In these elections all democratic and anti-Nazi parties shall have the right to take part and put forward candidates."

None of these undertakings was kept by the Soviets. In a little more than two weeks after Stalin had put his signature to the Declaration on Liberated Europe, he sent deputy foreign minister Andrei Vishinsky to Romania to put an end to the democratic regime established there after German occupation forces retreated from the country.

In *Triumph and Tragedy*, the last volume of his war memoirs, Churchill describes how it was done.

"Vishinsky demanded an audience with King Michael and insisted that he should dismiss the all-party government... Brushing aside the king's request at least to be allowed to consult the leaders of the political parties, (he) banged his fist on the table, shouted for an immediate acquiescence, and walked out of the room, slamming the door. At the same time Soviet tanks and troops deployed in the streets of the capital, and on March 2 a Soviet-dominated administration took office."

So much for "the right of peoples to choose the form of government under which they will live" and for "free elections of governments responsible to the will of the people". With minor variations in the form in which it was done, the Romanian pattern was followed in the other present-day Soviet satellite countries of Eastern Europe.

That Stalin acted in bad faith when he entered into the Yalta agreement is clear, just as he was in bad faith when he endorsed the Atlantic Charter, which stated, among other things, that the Allies sought no territorial gains of any kind. This did not stop the Soviet Union from retaining as spoils of war some 305,000 square kilometres of German, Polish, Romanian and Czechoslovak lands, forcibly taken or ceded under duress.

The real question is whether Roosevelt and Churchill also acted in bad faith in entering into a pact affecting the future of millions of people in Eastern Europe with a treaty partner they knew had no intention of abiding by it.

What Roosevelt's thinking was we do not know. He was a sick man at Yalta — he died three months later. It has been suggested that he acted as he did to obtain Stalin's promise to enter the war against Japan soon after the end of hostilities in Europe. This is difficult to believe: the Soviet entry into the Pacific war at the last moment was not in the U.S. interest, at least not politically.

As for Churchill, it seems that hope prevailed over whatever doubts he had. This, too, is difficult to understand. He was, after all, dealing with one of the most brutal dictators in history, remembered for his appalling treatment of his own people, as in the liquidation of the kulaks, the government-induced famine in the Ukraine and the wholesale purges of old party members in the mid-thirties.

In any case, Roosevelt and Churchill would have profited from reading Lenin before they sat down to make a pact with Stalin: "We reject morality as such. Our morality is the class struggle." They would then only have had to substitute the more straightforward, "the Soviet interest," for "the class struggle" and they could have foreseen Stalin's approach to a treaty with the capitalist enemy.

In any case, whatever his initial uncertainty in this matter, Churchill soon came around to seeing things realistically. In his war memoirs he wrote: "Mr. Roosevelt and I had underwritten a fraudulent prospectus when we put our signatures to the Crimea settlement."

In practical terms, nothing probably would have changed if they had not done so — Stalin was determined to build a Soviet satellite empire in Eastern Europe and had the troops on the ground and the guns to enforce his will — but at least they would have upheld their moral stature and that of their countries in a war the West conceived as one fought for good over evil, for freedom over slavery.

London, England

House of Commons

29 JANUARY 1985

Sir Bernard Braine: I comment on the proposed celebrations of VE day. Does my hon. Friend recall that the war started with the cruel dismemberment of Poland and that, in what followed, Polish pilots helped to defend this island and Polish troops fought with distinction alongside our own troops? Yet, when the war was over,

those Polish troops found that they had lost their homeland. I ask my right hon. Friend, most respectfully, whether she will ensure that Polish veterans living in this country, and Czechoslovaks who shared the same fate, will have an honoured place in any parades or church services?

The Prime Minister: I gladly join my right hon. Friend in paying tribute to what Polish troops did in wartime and to the gallant way in which they fought throughout the war. We shall ensure that his point is taken fully into account.

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH AND SLOVAK LANGUAGES.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.

Články, objednávky inserátů, opravy
adres a předplatné lze poslat na:
"KANADSKÉ LISTY", Box 520,
Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí
se redaktor ztotožňovat s jejich
obsahem.

Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ... \$ 12:00
Zámorí lodí ... \$ 12:00
Zámorí letecky ... \$ 16:00

LIDÉ MEZI NÁMI

Když jsme ne-
dávno přinesli
fotografii dr.
Vladimíra Krá-
jiny a paní
Petříčkové, o-
zvalo se něko-
lík čtenářů, že
to byl asi ne-
povedený vtíp,
protože tvář

dotyčné vůbec nebyla vidět. Onlouvá-
me se tímto a chybu napravujeme. O-
brázek je z nedávného Kongresu Spo-
lečenosti pro vědy a umění.

VZPOMÍNKA

Dne 16. února t.r. tomu bude už 5 let,
co z našeho středu odešla vzácná že-
na, manželka býv. předsedy MHI a matka
tří dcer, paní Milada Čechová z Hamil-
tonu. Náš obrázek je z Masaryktownu
v červenci 1977 - pokud jí to zdraví
dovolilo, ráda chodila na tradiční Če-
skoslovenské dni, v doprovodu svého
manžela Bedřicha, býv. baťovce. Milada
Čechová přijela do Kanady v r. 1939. Za-
pojila se aktivně do krajanské práce.
Byla mj. náčelníci Sokola Batawa a obě-
tavou funkcionářkou tamní odbočky Čs.
sdružení. Později po přestěhování do
Hamiltonu působila nejen v tamní od-
bočce Čs. sdružení, ale také v torontském
Dámském odboru. -- Narodila se v obci
Nětčice u Kyjova na Moravě 28. prosince
1906 jako Milada Bednářiková. Br. Karol
Stark nám napsal, že znal paní Miladu
50 let a že si zvláště živě vzpomíná,
jak v listopadu 1950 se skupinou hami-
ltonských krajanů navštívila Ottawu a
účastnila se v sokolském kroji položení
věnec k pomníku padlých ve všech vál-
kách, za přítomnosti 400 krajanů z celé
Kanady. Ještě v r. 1979 se účastnila o-
slav 40. výročí založení Batawy. Se záj-
mem sledovala bohatý program, včetně
projevu Tomíka Bati, zpěvu batawských
průkopníků, recitace Pavla Javora a zpě-
vu Jana Rubeše. Na tento večer dlouho
vzpomínala. -- Milada Čechová byla vždy
vzornou československou vlastenkou a
její četní přátelé na ni vzpomínají
s vděčností.

REDAKCI DOŠLO

HRANIČNÍ PŘEKÁŽKY

Za velkého utajování jsou nyní na Rakous-
ko-Bavorských hranicích a sice na německé
straně stavěny překážky pro panceře - aby
bylo zabráněno tankům přejít hranice. K to-
mu je ze západoněmeckých vojenských kruhů
dodáváno, že není možno vyloučit ve vážném
případě útok z rakouské strany v případě po-
rušení neutrality. Tedy: útočník by porušil ra-
kouskou neutralitu a napadl by Německou
spolkovou republiku. A z tohoto důvodu mu-
sí západoněmecká armáda připravit obranu
svých jižních hranic - tak jak již bylo vybu-
dováno obranné pásmo na hranicích k východní-
mu Německu, Švýcarsku a k Československu.
Podobné přípravy byly učiněny pokud se týka
mostů, aby mohly být zničeny.

Pražské uzenářství

638 Queen St. West,
TORONTO, ONT.
M6J 1E4

Tel.: 364-1787

ČESKOSLOVENSKÝ LEV provedený ve 14K zlatě

Jako přívěšek k naramku, medailon,
jehlice do kravaty nebo do klopky.

Velikost 1 (ilustrovaná) --- \$120 a daň
Velikost 2 (menší) --- \$49 a daň

* * *

Veškeré opravy, předělávky,
odhady zlatých a stříbrných šperků

J. M. KLEIN - ZLATNIK

5 Shuter St., Toronto
(vedle MASSEY HALL)

862-0807

zasíláme na dobírku

JEDNOU VĚTOU

V Torontě zemřel
zasloužilý krajan Ján
Ondrejka. -- Nově příchozím, kteří se u-
sadili v místech, kde nejsou kurzy an-
gličtiny: existuje dálkový kurs o šes-
ti kazetách s tištěným textem. Info:
Elmo Ciprietti /416/ 965-1230. -- Lízno-
vi žijí spokojeně v Burns Lake, na se-
veru BC. Před tím žili v Hamiltonu. --
Rev. J. Šach z Burlingtonu a p. Vostřez
z Hamiltonu vyhlásili "biskupskou daň"
na vydržování biskupské kanceláře pro
p. biskupa, dr. Jaroslava Škarvadu ve Va-
tikánu. Dary se mohou posílat přímo
na adresu: Dr. J. Škarvada, D.D., Piazza
Esquilino 24, 00185 Roma, Italy nebo
do rukou p. faráře Šacha v Burlingtonu.
-- Presidentem Concord Real Estate Co.
je Peter Poláček, tel. bus. 767-2001, red.
281-1056. -- E. Vondráček hledá Miloše
Srba. Jeho otec byl spoludávatelem
optické továrny Srb a Štys v Praze-Ko-
šířích. Miloš žil v Montreálu, odkud
se odstěhoval neznámou kam. Kdo o něm
ví? -- K 37. výročí neblahého kom. puče
napsal C. Hora článek, v němž se ptá,
zda děláme dost pro naši starou vlast.

Když všude kolem nás v Kanadě je tuhá
zima a plno sněhu a normální život je
efektivně ochromen, kdo by nepomyslel
na oázu uprostřed kalifornské pou-
ště - PALM SPRINGS? A když myslíme
na toto známé letoviště, nutně musíme
myslet na krajana Jana Filípka, co
tam dokázal a co ještě plánuje. Ne-
dávno jsme přinesli přehled čtyř hote-
lů, kterých je spoluvlastníkem a kte-
ré zkušenou rukou spravuje. Vydavatel
t. l. ho navštívil loni v červnu a
shodl se s ním, že by záslužným jím
bylo nové vydání paměti dr. Ladislava
Feierabenda, býv. čs. ministra zemědě-
lství. Pan Filípek byl jeho osobním
tajemníkem v Kooperativě a po šéfově
dramatickém útěku do Londýna byl ce-
lou válku nacisty vězněn. Své zkušenos-
ti z té doby vylíčil Jan Filípek ve
své knize "Ve stínu šibenice", jejíž
anglický překlad se připravuje.

kultura

HILAREM DATOREM
DILIGIT DEUS

John Paul II

»Angelo, neber to tak smrtelně vážně!« - toto dobré vnučení zahlalo chmury z čela Jana XXIII., když ho delší dobu trápila tíže zodpovědnosti, která na něho padla zvolením na Petrův stolec.

»Sanctus, sanctus! (Svatosti, usmívejte se!), zavolalo na Pavla VI. jedno italské děvče při generální audienzi. Kdo znal jeho trpělivou tvář, neubrnil se dojmům, že klepa hřebík na hřebíček. I sám Pavel VI. si to mnohokrát připomínal, ale s úsměvem byl stále na stráži.

Snad proto jeho nastupce Jan Pavel I. rázem dobyt sympatií mnohých právě svým nečleným, chlapeckým úsměvem. Brzo se mu říkálo »Papa del sorriso« - usměvavý papež. Bohužel ten úsměv nás hrál jen 33 dní.

Má slovanský papež Jan Pavel II. smysl pro humor? Jeho mírně želmovský úsměv - zvláště když je mezi mladými - pořádná dávka sebeironie a duchapřítomná pohotovost reagovat velmi přirozeně na překvapivé a někdy i trapné situace, by svědčily pro. Přáči se mi někdy, jaký je nynější Petrův nástupce, začínám obvyklé těmito historkami.

Krakovský arcibiskup kardinál Wojtyła byl před jmenováním biskupem profesorem morálky na Lublinské universitě. Když mu zůstala a když se stal arcibiskupem a pak kardinálem. Své cesty do Říma spojoval se zastávkou v Miláně, kde měl vždy jako host přednášku na tamní katolické universitě. Po jedné takové přednášce se dlouhou diskutovalo o morálce sportovců. A tu kardinál Wojtyła, aly odlehčil atmosféru, říká: »To my v Polsku jsme u nás i kahrňáci. Polovina polských kardinálů jsou aktivní sportovci. To vy nemůžete tvrdit o italských kardinálech.«

Údiv vzal některým slova i dech, ale pak vypukl v náramný lehot. Když si spočítali, že tou polovinou polských kardinálů byl on sám, druhou polovinou byl totiž kardinál Vyšinský.

Hned druhý den po svém zvolení (16. června 1978) zjel navštívit svého těžce nemocného přítele mons. Desкура do univerzitní nemocnice Gemelli. Při jeho příchodu do budovy nastala kolem něho taková lástence, že ji pak, až jej pořádková služba vyprostila ze sevření zástupu, komentoval: »I nadšení může člověka přivést do nemocnice. Málem že jsem tu nezustal jako pacient.«

Ředitel nemocnice a dávný Wojtylův přítel z času jeho přednášek na milánské universitě Sacro Cuore, prof. Brasca, mu při pozdravu říká: »Svatosti, církev vaši volbou udělala skok 500 let dopředu.«

»Jen 455 let, milý profesore,« odvětil pohotově Jan Pavel II. (Posledním neitalským papežem byl totiž Hadrián VI., Holanďan z Utrechtu, který zemřel 1523.)

Po improvizovaném projevu k nemocným, kteří na něho čekali před nemocničním pokojem mons. Desкура, se obrátil k odchodu, avšak substitut Státního sekretariátu, mons. Caprio (tj. spiritus agens, něco jako generální tajemník Státního sekretariátu) mu říká polohlasně: »Jestli požehnání.« A protože papež v tom směru hlasu nezastlehl jeho upozornění, tedy hlasitě: »Benedizione, Santità.«

Svatý otec se vrátil dva kroky a províně přiznává: »Tu monsignore substitut mě upozornil, že vám mám udělit požehnání. Já na to úplně zapomněl. Jak vidíte, musím se ještě hodně dlouho učit dělat papeže.«

Začalo se proslýchát, že se v Castel Gandolfo (letní sídlo papežů) připravuje stavba krytého basénu. Italské levicové noviny to nafoukly a hrubozrně vtipkovaly o dvou basénech, prý jeden i ve Vatikanu. I v kruzích římské kurie se zvedalo replání na »zbytečné výdaje«, »panské choutky a zhoubný luxus«, Brzy se to doneslo »až úplně nahoru«, jak se někdy opisuje, dozvěli se něco sami papež. Ten to komentoval: »Ža prvé to římskou kurii nebude stát ani jednu liru. A za druhé, nové konklave by jí přišlo na mnohem víc.« (Narážka na zdravotní důvody. Stup-

dent Wojtyla byl sražen německým vojenským autem. Při tomto úrazu byla poškozena páteř. Je to zřejmě i z jeho předklonu, když stojí. Nejúčinnější terapií je podle lékařů plavání. Jako papež by si těžko mohl dovolit zaplavat si v moři, jak to dělal jako kardinál, a tak vyslovil před svými polskými přáteli z Ameriky přání mít kde si zaplavat. Ti mu věnovali prostředky na postavení krytého basénu.)

Během dlouhého letu z Manaus do Říma (12.7.1980) na závěr své apoštolské cesty do Brazílie pozval k večeři i jednoho novináře. Ten se pochopitelně snažil kout železo, dokud je žhavé a kladl velmi bizarní otázky. Prý se mluvilo o tom, že by chtěl strávit své prázdniny zde v amazonském pralese poblíž Manaus. Během tamního pobytu se teplota pohybovala kolem 40 stupňů Celsia a vlhkost vzduchu se držela nad 90%. »Já horal a do téhle výhně na prázdniny? Kdybych si je mohl zaříditi podle své chuti, to by měl v římské kuni »takovýde oči«.

Po návratu do Vatikánu se Jan Pavel II. loučivá osobně s každým členem doprovodu a děkuje jim. Osobní lékař Dr. Buzzonetti se chtěl vytáhnout a tak se ho zeptal přede všemi: »Svatosti, jak se cítíte po téhle štrapáci?«

Papež mrkl jakoby spiklenecky na ostatní a rozvážně začíná: »Navzdory tomu, kolik injekcí jste mi dal a kolik pilulek jsem musel spolýkat, jsem zdráv a čilý.« (V italské to zní úderněji: sono sano e salvo.)

Osobní sekretář mons. Dziwisz ho upozornil, aby také pozdravil monsignory ze Státního sekretariátu, kteří zaplnili všechna okna vedoucí do nádvoří sv. Jánasa. Jen tak levým okem se podíval nahoru a prohodil k okolostojícím: »Zde je ecclesia peregrinans (církev putující) - a ukazuje prstem na sebe, tam je ecclesia permanens (církev stálá, trvalá, ale také nepohnutá). Výbuch smíchu, jehož přitěnu monsignori ze Státního sekretariátu netušili, naznačoval, že většina byla na stejné vlně. Je to vlastně replika na kardinální homot: Papežově přicházejí a odcházejí, kuře zůstává.

Po návštěvě rodiště svého předchůdce (Albino Luciani - Jan Pavel I.), Canale d'Agordo, vyjel Jan Pavel II. lanovkou na Marmoladu v Dolomitech. Nabofe sněžilo a bylo 7 stupňů Celsia pod nulou. Měl tam posvětit sochu Madonny Dolomit Alpi. Mu nejen udělali lyžařský spalir, ale hned při příjezdu mu věnovali i nádherné lyže v papežských barvách: bílé a žluté. Pozorně se na ně zadíval a pak si povzdychl: »Já se denně modlím "a neuvěř" nás v pokušení", a vy mi dáváte lyže!« (Že to nebylo malé pokušení, svědčí letošní červencový lyžařský výlet Svatého Otce na Adamello, kde dva dny lyžoval na tamním ledovci.)

První encyklika »Dives in misericordia« měl přenášet novinu, nás ředil P. Tucci. Aby byl vyzbrojen na ty i nejdotěrnější otázky novinářů, vyžádal si rozhovor s autorem i překladateli Současné praxe při zveřejňování papežských dokumentů je současně zveřejnění latin-

Cena

Jana Zahradníčka

K uctění nedožitých osmdesátin českého básníka Jana Zahradníčka byla ve výroční den jeho narozenin - 17. ledna 1985 - v Los Angeles poprvé udělena KČK Cena za českou poezii z literárního fondu nesusoucího Zahradníčkovo jméno.

Na základě jednání výboru Klubu československé kultury - jehož členové Jiřina Fuchsová, Jiří Karger a Pavel Páv jsou zároveň členy poroty, která o udělení ceny rozhoduje - byla Cena Jana Zahradníčka pro rok 1985 udělena v Anglii žijícímu českému básníkovi

Ivanu Jelínkovi

(nar. 6. 6. 1909 v Kyjově) v ocenění jeho celoživotního básnického díla.

KČK Cena Jana Zahradníčka je dotována obnosem ve výši U.S. \$1000.00 a příjemce obdrží diplom navržený Jiřím Kargerem.

Zájemci o literární fond Jana Zahradníčka mohou adresovat dvě dotazy či příspěvky na: Czechoslovak Culture Club - Fond J. Z., P.O. Box 66453, Los Angeles, California, USA 90066.

Bude vás zajímat

Vladimír Škutina šibalsky jedním okem na naše čtenáře mrká a sděluje jim, že ve dnech 17. až 22. března t. r. bude mezi našimi krajany v Jižní Africe. Poslal nám k otisknutí článek nadepsaný "Je-

du mezi otroky?" a v něm píše m. j.: "I stalo se, že 3.000 našich v Jihoafrické republice se dostalo do nezaviněné politické izolace. Začala na sokolském sletu ve Vídni v r. 1982, kdy nebyli připuštěni k slavnostnímu nástupu s vlajkou své země. Pak se jim někteří sociálně-demokraticky orientovaní švédové pokoušeli radit, jak se mají politicky chovat, připomínající tým Laponce, pokoušející se obyvatelům rovníkové Afriky prodat kožichy. Pak časopis "Našinec" v Jižní Africe napsal: "Vyšlete někoho ze svého středu, osobu váženou, chytrou a s náležitou reputací. Třeba pana Škutinu. Velice rádi ho tu uvítáme, provedeme, ukažeme. Od Stového hory až nahoru po Messinu. A on vám to potom všechno po pravdě napíše. Vy si to jen pohodlně doma v teple přečtete v nějakém tom krajaňském listu. Ovšem za předpokladu, že mu to jiní krajané

otisknou. Bude to totiž článek o Jižní Africe!" Na to dostal Vladimír dopis od Jiřího Trojky z Pretorie a od Jindry Stikarovského z Johannesburgu s dotazem, zda už má zabukovanou letenku. Neměl. V odpovědi citovali Jana Nerudu, že kdo chvíli stál, už stojí opodál. A zaúčtovali na jeho emoce, že v březnu slibuje obloha nad Mysem Dobré naděje překrásný čas. Vladimír má první besedu 17. března v Pretorii, 20. března v Johannesburgu a tentýž den večer v Kapském městě. Jeho reportáž otiskneme..

SVĚTLANA OPĚT V MOSKVĚ

Nová aféra a nové vzrušení, které se vlastně netýká jen Stalinovy dcery Světlany - i když toto je případ velmi konkrétní. Týká se mnoha, velmi mnoha Stalinových dětí a dětí stalinismu. Je přesplněno mnoho cestovatelů - duchem i tělem - mezi rozděleným světem, mezi Východem a Západem. Velmi dávno, či nedávno nás potčili jako Světlana. Ale odkojení mateřským mlékem stalinismu, zůstali u nás cizinci. Někteří, nebo jejich velká část i když se - zatím? - jen na Západě, přece jen cestuje. Vyrostli jako Světlana, zažili dospívání a velká, slavná léta prožili za éry Džugašviliho a jeho nástupců. Aby nebylo omylu: nejde jen o děti Stalina a stalinismu, kteří vandrovale tělesně přes hranice - je jich víc než dost v západních zemích, kde se narodili!

Ale Stalinova dcera to vzala doopravdy a doslovně. Ctili jsme oznámení sovětské zpravodajské služby TASS: žádost o znovuudělení sovětského státního občanství byla projednána Nejvyšším sovětem v Moskvě a povolena,

/Tento článek vyšel v listopadovém čísle "Reportéra", který ve Švýcarsku rediguje Vladimír Škutina. Svědčí o znamenité úrovni tohoto literárně zábavného magazínu, který si vážně zájemci mohou objednat prostřednictvím "Kanaadských listů". Letecké roční předplatné činí 39 švýc. franků, tj. asi 16 kan. \$.

Divadlo

Divadlo Jary the Cimrmana po návratu z úspěšného zájezdu do Ottawy a Montrealu uvede KOLÁČ(Ž) ze sebraných her Jary the Cimrmana na Masaryktownu dne 9. března v 8. hodin večer spolu s recitálem Heleny Fincové a J. Grosmana. Jako mim vystoupí M. Pošival. Hudební režii bude mít M. Kubík. K tanci a poslechu bude hrát E. Vokurka. Vstupné je \$8.00.

• Neznámá lahůdka

Pani řadová X. kupuje ráda něco neobvyklého, aby se pak mohla pochlubit přítelkyním. Onehdy, když zase očekávala návštěvu přítelkyně, zastavila se v lahůdkářském obchodě a utpěla zrakem na tabulce: »Engliš spokane. Vešla do krámu a požádala:

»Dejte mně deset dek toho english spoken, ale ať je to čerstvé!«

Tel. 232-1620

55 Aberfoyle Cr., Suite 400
Trotli Islington Subway Station.

Pojištění Je věc důvěry

Přes 30 let služby naší veřejnosti s největší kanadskou životní pojišťovnou

SUN LIFE OF CANADA

VLADIMÍR VÁLEK, C.I.U.

Senior Representative

Toronto Ont.

M8x 2W4

JEDEN ZE STATEČNÝCH SDRUŽENÍ PŘÁTEL LETCŮ

Bylo jich něco málo přes tisíc, vojáci všech hodností, piloti, navigátoři, radiotelegrafisté, palubní střelci i příslušníci pozemního personálu. Většinou byli mladí, toužili štít plným životem. ale zároveň byli do jednoho odhodláni i položit své

životy za svou vlast. Doma svou statečnost dokázat nemohli a tak po osudném 19. březnu 1939 odcházeli splnit své předsevzetí za hranice. Každý z nich šel jinou cestou, ale každý odcházel s nadšením. Zpočátku byli zklamáni. V zahraničí na ně čekalo jen šikanování a ponižování, byli i terčem posměchu. Teprve když vypukla válka, byli bráni vážně.

Bylo jich něco málo přes tisíc. Všichni věřili, že nacistické Německo bude poraženo a že se po vítězství domů ke jich vrátí šťastně domů ke svým blízkým, které opustili často bez jediného slůvka rozloučení. Téměř polovina z nich se jejich přání nevyplnila. Zahynuli v troskách hořících letadel, zemřeli při leteckých katastrofách způsobených naprostým vyčerpáním posádek, našli svůj hrob v hlubinách moří, nad kterými létali plnit své bojové úkoly. První padli už druhý den války, 2. září 1939. posled-

ní 10.dubna 1945 - necelý měsíc před jejím koncem.

Domů se nevrátili ani letci z našeho okresu: rt.Emil Morávek ze Slepotic, čet.Oldřich Tošovský z Horního Jelení, kpt.Josef Hudec z Pardubic, rt.Karel Danihelka z Pardubic, ppor. Josef Cibulka z Pardubic, čet.František Schejbal z Ostřetína, čet.Hanuš Tomek z Pardubic, por.Leo Linhart ze Lhoty pod Přeloučí, por.Rudolf Borovec z Pardubic a kpt.Antonín Kubizňák, jehož osudy chci alespoň stručně připomenout.

Antonín Kubizňák se narodil 14.května 1911 v Dašicích, kde žil až do svého odchodu za hranice se svou matkou. Studoval na reálce v Pardubicích, studia dokončil v České Třebové. Po maturitě a výkonu vojenské přesenní služby nastoupil v hodnosti četaře aspiranta do Vojenské akademie v Hranicích, odkud byl v roce 1934 vyřazen jako poručík pěchoty. Ihned po vyřazení byl vyslán do aplikačního kursu pro letecké pozorovatele v Prostějově. Létání ho tak okouzlo, že prodělal dobrovolně i pilotní výcvik a 1.dubna 1938 byl v hodnosti nadporučíka letectva zařazen jako polní pilot k leteckému pluku v Hradci Králové do dálkozvědné letky, vysbrojené tehdy sovětskými letouny B - 71.

Hned po 15. březnu 1939 se připravoval se svými nejbližšími přáteli od pluku k odchodu za hranice. Nejprve chtěli odejít přes některou neutrální zemi, ale marně sháněli víza. Pokoušeli se i o odchod přes náborové středisko francouzské cizinecké legie, které mělo být údajně ilegálně v Praze. Nakonec se jim podařilo nalézt spojkou na ilegální organizaci /patrně Obranu národa/, která organizovala přechody do Polska. Odejel 26. července 1939, údajně na školení pro cenové kontrolory, a téhož dne, se svým přítelem npor.let.Janem Žerovnickým z Hradce Králové, překročil státní hranice. V Polsku prošel všemi místy, v nichž se soustřeďovali českoslovenští vojáci, 21.srpna přijel transportem do Francie a 2.října byl prezentován u československé jednotky v Agde.

Francouzská armáda byla už od prvních dnů války v naprostém rozkladu. Organizační zmatky způsobily, že mnoho čs.letců - mezi nimi i kpt.Kubizňák - vůbec do bojů nezasáhlo, i když francouzské letectvo nemělo pilotů nazbyt. Kpt.Kubizňák se po kapitulaci Francie dostal za dramatických událostí do Anglie a tady pod krátkým přškolením zařazen jako 1.pilot u slavné 311.čs. bombardovací peruti. Z Francie i ještě z Anglie poslal dopisy svým blízkým přes Svýcarsko - jejich doručení obstarával na pardubické poště pan Lupoměský z Rovně.

311.čs.bombardovací peruť byla oficiálně zřízena 2.srpna 1940 a již 10.září byla nasazena do operační činnosti, ve které byla nepřetržitě do 4.června 1945. Českoslovenští letci létali nad cíle hluboko v týlu nepřítelů. Tam na ně čekalo v případě sestřelení daleko větší nebezpečí než na letce jiných národností, protože Němci nepovažovali české piloty za zajatce a jako zrádce je předávali Gestapu. Antonín Kubizňák absolvoval úspěšně všechny bojové lety až do konce roku 1940.

16.ledna 1941 obdržela 311.čs. bombardovací peruť rozkaz k provedení náletu na německý přístav Wilhelmshaven nedaleko holandských hranic. Byl to velmi nepřijemný a mezi bombardovacími letci obávaný cíl, protože kolem přístavu byla vytvořena velmi silná protiletecká ochrana z baterií těžkého dělostřelectva, mnoha oddílů světlometů a přístav chránili i němečtí stíhači.

Kubizňákův letoun /s posádkou rt.Bohuslav Baumruk - 2.pilot, kpt.Josef Hudec - navigátor, por.Jindřich Leskauer - radiotelegrafista a střelci por.Jaromír Král a rt.Rudolf Bolfík/ odstartoval z letiště East Wretham o půl šesté večer. Po úspěšném provedení náletu se letouny peruti vrátily domů. Chyběl toho dne jen jediný - wellington kpt.Kubizňáka. Jeho posádka se po celou dobu letu nehlásila a neohlásila ani zprávu o provedení bombardování. Až ve 21,36 zachytil radiista základny první zprávu, která nebyla radostná. Posádka hlásila poruchu stroje, o 42 minuty později vysílala SOS a pak umlkla.

Nikdo se už nedozví, co se tehdy vlastně stalo, protože posádka podrobnosti nestačila sdělit. Snad bylo letadlo poškozeno dělostřeleckou palbou, snad zasaženo stíhačem nebo šlo jen o poruchu technickou. Nikdo se už nedozví ani to, kde se vlastně tragédie odehrála, protože silné elektrické bouře nad Severním mořem znemožnily radiové zaměření a tým i všechny možné záchranné akce. Předpokládalo se, že se wellington zřítil do moře a posádka zahynula v jeho troskách, ale byla i určitá naděje, že posádka přistála v Německu či Holandsku a padla do zajetí. Byla proto jen prohlášena za nezvěstnou. Časem se však bohužel ukázalo, že první předpoklad byl správný a ministerstvo letectví v Londýně prohlásilo 21.září 1944 všechny členy posádky za mrtvé.

Za svou bojovou činností byl kpt.Kubizňák vyznamenán Čs.medailí za chrabrost a byl mu udělen Čs. válečný kříž 1939 in memoriam. In memoriam byl též povýšen na majora letectva.

Ve vzpomínkách přátel žije Antonín Kubizňák jako skromný, klidný, taktický a velmi inteligentní důstojník, výborný kamarád a opravdový vlastenec, který svou lásku k vlasti dokázal tím, že pro její svobodu obětoval to nejdražší - svůj život. Bylo by proto nespravedlivé na něho zapomenout a ani jeho symbolický hrob na sezemickém hřbitově by neměl zůstat stranou pozornosti těch, kterým pomohl vybojovat svobodu.

Mjr.gšt.M.F.Kašpar nám z Anglie poslal knihu "Colditz-The Full Story"/autor:mjr. P.R.Reid/; v tomto starém hradě byly během 2.války vězněny stovky vyšších důstojníků šesti různých spojeneckých zemí a tzv.prominenti,včetně polského gen.Bora-Komorovského,velitele varšavského povstání. Hrad byl nedaleko Lipska. Také tam byli čs.západní letci:W/O K.Batelka,F/L J.Bryks, W/O W.E.Bufka, F/L F.Burda,F/L E.Bušina, F/L O.Černeš, F/L F.Cigoš,F/L B.Dvořák,W/O V.Novotný,W/O V.Procházka,W/O A.Šiška,W/O J.Susa, F/L I.P.Tonder,F/L K.Trojáček,F/L J.Truhlář,W/O P.Uruba a F/L E.Veselý.- někteří z nich zřejmě proto,že se pokusili o útěk z normálního zajateckého tábora.Vhodným doplňkem knihy je"paperback" nazvaný "The Latter Days of Colditz"od téhož autora.--24.února to budou 4 roky,co v Anglii náhle zemřel populární pplk.let.Tomáš Vybíral,který za inváze Normandie velel čs.Win-gu.--Máme kopii Osobního Věstníku MNO z 2.3.46,podepsaný L.Svobodou.Obsahuje seznam několika set povýšených záp.letců. Vyšel prý později ještě jeden podobný Věstník.Kdo nám ho mů-že zapůjčit?--Josef František,Bedřich Krátkoruký,František Běhal - kdo nám zapůjčí jejich fotografie?--Olšovský a Ota Kresta,oba z Příbora, a Jožka Sladkovský,sloužili za války v RAF. Kdo o nich ví víc,příp.zapůjčí foto?--Typicky skromný názor K.Gedoše z LA po té,co si přečetl naši reportáž o jeho působení v RAF:"Měl bys víc napsat o těch ostatních,jako Mirek Mansfeldů,Šedivý,Čapka,Barnát,K.Pospíchal,F.Peřina a dost dalších od letectva,kteří v tom odboji opravdu vykonali mnoho."--V Indianapolis,Ind.žije Hanuš J.Grosz od 311.--Jan Sigmund z Newcastle upon Tyne zamýšlí letos v létě navštívit Kanadu a rád by se sešel s býv.kolegy z RAF. Dostali jsme "print-out" z jeho kompjútru s přehledem čs.padlých letců.--Přáním kpt.E.Prchala,který začátkem prosince zemřel v Kalifornii,bylo, aby jeho popel byl vysypán z letadla nad kanálem La Manche.--Inž.Fraňa nám poslal dopis,který v lednu 45 dostal of por.let.Pavla Kozáka z Meknes /Maroko/.Píše mj.o smrti žurnalisty dr.Kříže. -- Máme foto Svatopluka Malého a Hanzlíkovu reportáž o něm otiskneme příště. S Malým zahynul F/O Blatný,v druhém letounu zahynuli:instruktor P/O Urwin a student LAC Channon.--"HR" přinesl článek "Z deníku stíhače"--o pplk.Bohumíru Fiřtoví,který se narodil 1.října 1909 v Opatovicích u Vyškova a zemřel 2.ledna 1978 v Ledči n.S. Když začal v létě r.1940 lé-tat jako stíhač s 310.čs.perutí,užíval jméno Fürst.--Jack Ren-nison sloužil u 311.čs.bomb.peruti po celou válku a zemřel v r.1969. Jeho syn John sloužil až do r.1978 u RAF a napsal podle otcových poznámek historii 311.čs.peruti,která vyšla zatím holandsky. Hledá anglického vydavatele a ve svém volném čase se zabývá restaurováním starých letadel. Jeho adresa je: John P.Rennison,"Rutland",72 Priors Rd.,Cheltenham,Glos.GL52 5AA,England.--Zdeněk Kopecký a Míla Kratochvíl tráví zimní dovolenou na Benalmadena Costa ve Španělsku,ve společnosti B.No-váka a jeho paní.--Karel Schuck se vrátil z dlouhé cesty po USA a Kanadě do Anglie a usadil se s paní v Redhill.--Arnošt Fantle žije v Londýně.--V knize "The Bader Wing" jsou popsány podrobně akce pilotů 310.čs.peruti v Bitvě o Anglii. Tato peruť byla jednou z pěti v rámci 12.Wingu.Ozval se Josef Vavřík, býv.příslušník 312.perutě.--Ot.Janout z White Rock,BC,znal Ru-du Haeringa jako svob.let. v r.1937.Naposled s ním mluvil v 1947.--Sgt.Josef Jílek byl za inváze Normandie sestřelen vlastním loďstvem a byl jediný pilot Spitfiru,který nouzově přistál na pláži v Normandii.--Luboš Volka nám napsal z Lindenhurst,NY,že rád čte naši rubriku o letcích,ale že je mu při tom smutno,když si pomyslí,kolik jeho válečných kamarádů položilo život za vlast, a ti,co zůstali,museli utíkat jako u-ličníci z vlasti,za kterou tak statečně bojovali.

310.čs.stíhací peruť na RAF letišti Martlesham Heath u Ipswich,Suffolk, v červenci 1941: oá Leva - Vláda Chocholín, Standa Zimprich /a pes Jean/,Josef Hybler,Franta Weber /velitel/,F/Lt.Davies /koktavý "Dizzy" /, Sgt.Skirka /"Rebelant"/, Mirek Kredba, sedící Bohouš Kimlička /a pes Drak/, Sgt.Mirek Jiroudek a Egon Nezbeda.

O vojácích

B. Novák z Anglie pookřál během přijemné dovolené ve Španělsku. -- MUDr. De-sider Hercz z Nordhorn, NSR, nám napsal, že v r. 1940 ve vojenském táboře na ko-pečku za Bejrutem poznal MUDr. Firta, kte-rý všude doprovázel pplk. K. Klapálka. Před Klapálkem velel čs. skupině asi 200 plk. Korec. Dr. Firt ale do Ruska s Klapálkem nešel, tam byl komunisty prefero-vaný dr. Kvapil a jiní. Dr. Hercz dodal, že záp. vojáci a zvláště "tobrukové krysy" mě-li v 50. letech doma nesnáze. -- Od T. P. Gregora jsme se dověděli, že Rudla Čulík žije na pensí v Berkeley Spring, W. Vir-ginia, USA. Gregorovi navštívili Normandii a vojenský hřbitov La Targette v červ-nu m. r. V Boubourg je uvítal válečný ka-marád Ives Beirnaert. Přítel Gregor nám slíbil půjčit záběry z postupu čs. západ-ní brigády do Prahy v r. 1945, u příleži-tosti 40. výročí konce války v Evropě. -- Ing. Jindřich Kárník napsal nedávno v "HR" článek "Vzpomínky na Karla Klapál-ka". Je velmi objektivní. -- V. Hais, který s paní Růžnou byli majiteli Pensionu Garden City v Kahýře a uvítali mnohého čs. vojáka jako hosta, nám slíbil válečné album pensionu. Jsou tam prý zajímavé věci. -- Miroslav Kerner, resident ve Winth-rop, Mass., USA, utíkal v prosinci 1939 s Bernardem Šikem přes Budapešť na Střední východ. Byli spolu u 2. pěšího pluku ve Francii a později u 2. pěšího praporu v Anglii. M. Kerner byl odvezen do SSSR v září 1943. V bojích o Duklu byl Klapálkovým náčelníkem týlu a pak se stal součástí velitelského stanu 1. čs. armá-dního sboru. -- Plk. Václav Vlček si za vál-ky říkal VUK. -- Red. Josten se postaral, aby se s čs. a polskými veterány počítalo v Anglii při oslavě V-E dne. /Viz článek v ang. jazyce na str. 1./ -- Výbor a členo-vé Nezávislého sdružení býv. čs. vojáků ve státě NSW v Austrálii udělili čestné členství vydavateli t. l. "za zásluhy o třetí čs. exil". Dekret č. 3 podepsali I. H. Trhlík jako předseda a M. Šulák jako jednatel. -- Zajímá nás postava dr. O. Ri-tze-Radlinského, který od 17. 6. 39 řídil čs. vysílání z Katowic. Co se stalo s plk. Kumpoštěm, který byl čs. vojenským atašé ve Varšavě na jaře 1939? -- Major Karel Černý nám vysvětlil, že jako člen čs. voj. misse v Moskvě, řídil v Jefremově radiový a střelecký výcvik asi 100 mu-žů pro zvláštní účely a to od února do května 44. Zastupoval tehdy škpt. Josefa Knopa, který se po válce stal plk. a velel důstojnické škole v Žamberku. -- Kdo znal velitele posádky v Kroměříži do února 48 Noska? -- Plk. gšt. Karel Procházka zamýšlí letos navštívit své přátele v Austrá-lii. -- Býv. parašutista Oldřich Pelc pokračuje v reportážích o čs. parašutistech 2. války ve "Věstníku Sokola Sydley". Poslední kapitola se týká výsadku SPELTER: Jan Bartejs, Josef Machovský, O. Pelc a Eman Zuvač. Startovali z Brindisi-Itálie. -- Od 29. 12. 41 do 30. 4. 42 bylo z Anglie nad územím Pro-tektorátu shozeno 9 skupin a 1 muž, celkem 25 parašutistů. Přehled jejich osudů je následující: 7 spá-chalo sebevraždu v kostele v Resselově ulici, 1 se přihlásil české policii /V. Gerik/, 1 šel na Gestapo a zradil /K. Čurda/, 1 zatčen Gestapem a přežil válku, 1 přežil válku na svobodě, 1 zatčen Gestapem, spolu-pracoval, přežil a stal se /podle Frolika/ sovětským agentem /V. Kindl/, 4 zatče-ní a popravení, 1 zatčen, předstíral spolupráci, byl odhalen a popraven, 3 za-střeleni při přestřelce s Gestapem, 2 se zastřelili sami a 3 se otrávil. Dru-hou vlnu výsadků zahájila skupina ANTIMONY, vysazená 24. 10. 42 u Rožďalovic. -- B. Novák, býv. dělostřelec, usa-zený nedaleko Manchesteru, je aktivním členem Sdruže-ní čs. exulantů v sev. Ang-lii. Mají přes 100 členů. -- Stanislav Auský má zajíma-vou teorii, proč v SSSR zmi-zel R. Wallenberg: prý vě-děl o tajných jednáních o separátní mír mezi Hitlerem a Stalinem.

VZPOMÍNKA

Jeden z našich čtenářů nám po-slal vzpomínku na muže, jehož obrázek otiskujeme vpravo. Nebyl ani voják, ba dokonce nebyl ani na-šeho původu. Působil na Středním východě během 2. války jako novinář a úzce spolupracoval s čs. kon-sulátem v Jerusalemě, který ve funkci generálního konsula vedl p. Novák. Psal o našich vojácích a je-ho nejlepším přítelem byl major čs. středovýchodní jednotky Šimon. Tento muž byl tiskový attaché čs. konsulátu, redaktor Jurij /Jiří/ Wičaz. Dne 22. ledna t. r. tomu bylo 11 let, co v Praze sko-ro zapomenut zemřel. Kdo byl Jurij Wičaz? Kolegové, kteří ho znali, o něm prohlašují, že byl jedním z nejlepších redakto-rů Československé Tiskové Kanceláře v její histo-rii. Rodák ze Srbské Lužice v okrese Budišín, vy-studoval v Praze. Během studií byl činný v několika studentských organi-zacích a psal kratší články pro různé pražské noviny. Po skončení studií se dostal k ČTK v Praze. Byl často posí-lán do ciziny, protože měl mimořádné nadání pro cizí řeči a dobré "redak-torské pero". Začátek 2. světové války ho zastihl jako dopisovatele ČTK v So-fii v Bulharsku. Shodou okolností se zapletl v té době do zpravodajské čin-nosti ve prospěch Spojenců: továrna AVIA těsně po okupaci dodala Bulharsku několik kusů nejnovějšího čs. letadla "Avia 35" a "Avia 135". Obě letadla přišla pro obranu ČSR pozdě. Oba typy byly známe, že měly výborné letové vlastnosti, dobře srovnatelné s tehdej-ším moderním německým stíhacím strojem Messerschmitt 109. S doklady o Avii podařilo se zástupci továrny dostat ven také kompletní konstrukční plány, které předal red. Wičazovi. Jaký význam měly tyto plány pro Spojence, nikdo neví. Ale Gestapo se začalo o Wičaze zajímat. Plá-novali únos, ale Wičazovi se podařilo o-dejít do Turecka a později do Palesti-ny. Posílal zprávy do Londýna a po vy-puknutí konfliktu mezi Německem a SSSR i do Moskvy. V té době navštívil 2x ile-gálně okupované Polsko - jako zástupce jedné firmy neutrálního státu a při tom provedl tajně do Varšavy směrnice od polské londýnské vlády Armii Krajové. Red. Wičaz shrnul své vzpomínky na Pale-stínu v knize "S kamenským nosom". Po válce pracoval opět pro ČTK. Přátelé na něho vzpomínají jako na člověka dobrého a perem nadaného. Čest jeho památce!

TROCHU HISTORIE

Ptáte se, proč patří Jan Masaryk na vo-jenskou stránku "Kanadských Listů"? Z několika důvodů, ale ty hlavní jsou: za války byl ve Státní radě zodpověd-ný za "Ministerstvo národní obrany" a navíc byl vždy přítelem našich vojáků. Mnozí z nich, co byli u Dunkirku koncem války si vzpomínají na jeho návštěvu doslova v první linii. Přinášíme tento dosud neznámý obrázek a domníváme se, že může být z května 1945, kdy se s tzv. ko-šickou vládou vrátil do Prahy. Za nece-lé tři roky byl mrtev, zavražděn agenty sovětské tajné policie. Pak nastala vlá-da tmy a teroru..

Doma i v zahraničí se naši lidé často zabývají otázkou, zda jsme měli v osudném roce 1938 proti Hitlerovi bojovat či zda bylo lepší se vzdát. Jisté je, že jsme na boj připraveni byli. Naše pozemní armáda stála připravena v solidních bunkrech na státních hranicích a naše letecká zbraň? Podívejte se jen na ty řady v tehdejší době moderních a velmi výkonných letadel několika stíhacích pluků /jsou to dvojplá-šníci BH 534/ soustředěných k přehlídce, nejspíš ve Kbělicích v roce 1938. Vedle nich stáli připraveni znamenití letci a spolehlivý pozem-ní personál. Celý národ znal Nováka, Širokého, Hubáčka, Fidu a ostatní stíhací špičky a věřil, že neklamou. Nikdy se nedovíme, jak by to bylo bývalo dopadlo, zda by si Němci troufli. Oba snímky jsou z archivu V. Čukra, který žije na Novém Zélandě.

Pomník čs. vojáka v Aga-mi u Alexandrie /Egypt/-u vedou do výškových-táboru. Stojí tam ještě? /Z archivu B. Velvarského./

Z městečka Trail, B.C. došla smutná zpráva, že tam po krátké nemoci 2. února zemřel starosta čs. skautů ve světě, včetně staré vlasti, JUDr. Velen Fanderlik, 77. Byl pohřben za velké účasti obyvatel města, včetně celé městské rady, na Mountain View Cemetery. Pohřeb se konal 6. února, rakev neslo 6 mužů a nad hrobem promluvil p. Jack Charters. Článek v místním tisku se zabývá jeho zásluhami o město Trail a vyzvedl, že si postavil věčný pomník tím, že vyzdobil zasedací sál radnice šesti velkými freskami, které zachycují nejzajímavější scény z historie města.

Ovšem že Velen nebyl jen prostým občanem města, ale byla to vpravdě instituce. Kdo navštívil jeho domek na Hernia Crescent, byl v umělecké galerii: snad přes 100 obrazů tam bylo; některé z nich maloval sám /jako ty ruce na vedlejším obrázku/, jiné malovala jeho paní Velenka, roz. Zvěřelíková. Novinář Keith McQuiggan na rozloučenou napsal do listu "Trail Times", že dr. Fanderlik bude celému městu chybět. Daleko víc bude chybět nám. Mnozí z nás, kteří prošli i částečnou skautskou výchovou, se cítí být sirotky a těžko uvěří, že odešel z tohoto světa. Když mezi námi v roce 1980 v Torontě byl, zdálo se nám, že zná tajemství věčného mládí: vypadal fyzicky tak dobře, že dostal nabídku snatku od jedné daleko mladší krajanek. Až do loňského roku rád cestoval a zvláštní zájem měl o naše skauty v záp. Evropě. I mezi nimi zavládne smutek, protože pro ně to nebyla živá legenda, ale především skautský praktik a instruktor, který jim ochotně předával své rozsáhlé znalosti. -- Velen se narodil v Praze 11. února 1907, ale jeho otec Vladimír byl ze staré buditelské rodiny holandského původu na Moravě. Děd dr. Josef Fanderlik byl po 30 let /do r. 1890/ ve Vídni poslancem za staročeskou stranu. Jeho žena byla Božena Helceletová, švýcarského původu. Předkové Velenovy matky Elišky Gollerové pocházeli dokonce až z Kanárských ostrovů. Velen prožil své mládí v Brně, kde také vystudoval právnickou a filosofickou fakultu. Navíc studoval umění. Byl výborným běžcem na 100 a 200 m. Od r. 1916 s bratrem Milotou skautoval. Vedli 5. a 3. brněnský oddíl. V r. 1936 absolvoval Velen jako první Čechoslovák anglický Gilwell kurs pro vůdce Lesních škol. Do r. 1939 působil jako docent tělovýchovy na brněnské universitě, vedle své advokátské praxe. Za 2. války byl v Londýně v justičním oddělení čs. armády. Reprezentoval čs. skauty ve Světovém výboru až do své smrti. Postaral se, že jeho "Skautská praxe" vyšla v r. 1944 v Kanadě. Byla užitečná při obnově čs. skautingu v r. 1945. Po válce působil v Norimberku u Mezinárodního tribunálu jako asistent gen. Ečera. Do vlasti se vrátil v r. 1947 a byl zvolen starostou Junáka. Po únoru odešel na západ, pracoval pro IRO v Německu, pak s paní emigroval do Anglie a v r. 1953 do Kanady. V letech 1955 až 1974 působil jako středškolský profesor v Trailu a v Castlegaru, B.C. Vedle mnoha ryze skautských knížek, např. "Listy Jurovi" a "Skautská praxe", psal Velen historické články, které často vyšly v "Proměnách", orgánu Společnosti pro vědy a umění i jinde. S "Kanadskými listy" úzce spolupracoval a napsal pro ně řadu článků. MJ

Dr. Fanderlik byl po 30 let /do r. 1890/ ve Vídni poslancem za staročeskou stranu. Jeho žena byla Božena Helceletová, švýcarského původu. Předkové Velenovy matky Elišky Gollerové pocházeli dokonce až z Kanárských ostrovů. Velen prožil své mládí v Brně, kde také vystudoval právnickou a filosofickou fakultu. Navíc studoval umění. Byl výborným běžcem na 100 a 200 m. Od r. 1916 s bratrem Milotou skautoval. Vedli 5. a 3. brněnský oddíl. V r. 1936 absolvoval Velen jako první Čechoslovák anglický Gilwell kurs pro vůdce Lesních škol. Do r. 1939 působil jako docent tělovýchovy na brněnské universitě, vedle své advokátské praxe. Za 2. války byl v Londýně v justičním oddělení čs. armády. Reprezentoval čs. skauty ve Světovém výboru až do své smrti. Postaral se, že jeho "Skautská praxe" vyšla v r. 1944 v Kanadě. Byla užitečná při obnově čs. skautingu v r. 1945. Po válce působil v Norimberku u Mezinárodního tribunálu jako asistent gen. Ečera. Do vlasti se vrátil v r. 1947 a byl zvolen starostou Junáka. Po únoru odešel na západ, pracoval pro IRO v Německu, pak s paní emigroval do Anglie a v r. 1953 do Kanady. V letech 1955 až 1974 působil jako středškolský profesor v Trailu a v Castlegaru, B.C. Vedle mnoha ryze skautských knížek, např. "Listy Jurovi" a "Skautská praxe", psal Velen historické články, které často vyšly v "Proměnách", orgánu Společnosti pro vědy a umění i jinde. S "Kanadskými listy" úzce spolupracoval a napsal pro ně řadu článků. MJ

VANCOUVER, B.C.

Jirka Macek s manželkou Zdenou se bystře vyhnuli kanadské zimě a cestují s pohodlným domkem na kolech /čili s kempem/ po Mexiku. Krajané ve Vancouveru ošekávají, že z toho bude zajímavý večer, během kterého popíší svá dobrodružství.

Likvidace prezidenta Masaryka ve Mšeně

Pro mne tahle historie začala rokem 1936, kdy jsem jako vesnické klouček poprvé přišel do kvetoucího městečka plného obchodů, řemeslnických krámů, každodenních dobytčích trhů a šestatřiceti hospod a hospůdek. Byly zde pěkné parky, ulicemi propzdechli metarši se svými vozíky, obecní strážník ještě nosil o svatech šavli, a zprávy městské rady oznamoval hubený. Největší budovou ve městě byla nová škola. A před školou stál mezi dvěma brázkami na vysokém soklu z pískovce vtesaný prezident T.G. Masaryk, dílo sochaře Kafky.

Když jsem začal chodit do první třídy, s úctou jsem vhlížíval k nadživní postavě pana prezidenta. Byl jsem už tehdy naruživým milovníkem knížek - a paní učitelka nám o Tomáši Masarykovi vyprávěla, že má ve své knihovně na Hradčanech deset tisíc knížek. Nechtěl jsem už tehdy, na rozdíl od některých spolužáků, být také prezidentem, ale byl bych rád měl takovou knihovnu.

Pan prezident stál ve své pískovcové podobě před školou a i můj tříletý bratr věděl, co pan prezident symbolizuje. Když ho naučil děskou modlitbku, a on ji přednášel, kdykoli jsme šli okolo božích muk v polích nebo ve vsi kolem kapličky: "Pane bože na nebečku, chraň nám naši republiku, chraň nám pana prezidenta, ať nám vládne dlouhá léta."

Ale modlitbka moc nepomohla v bouřlivých časech ohrožení republiky - 15. března přijeli v nekonečných kolonách vojáci v sedých uniformách. Vždy se ujal loučková kolonátní vláda. A ta brzo vydala rozkaz odstranit Masarykovu sochu před mšenskou školou.

Nevím, jak vypadala likvidace pomníku konkrétně, představuji si ji podle příkladu románu Jiřího Weila "Na střeše je Mendelssohn". Z ústního podání znám jen to, že v noci zachránili vlastenci část povaleň sochy a ukrývali ji až do konce války.

Potom škola zase nesla původní jméno a pan prezident, kterého okupanti připravili o polovinu těla, vyčínal nad sokl od prsou vzhůru a díval se na školní dítky skotačící před školou.

A já jsem zase chodil kolem něho do vyučování, přečetl jsem si Čapkovy "Hovory s T.G.M." a rozhodl se vyučit řemeslu brnění. Však T.G. Masaryk také začínal jako kovářský učeň, říkal jsem si, a přece nakonec dosáhl svého cíle.

Přišel rok 1948, z okna na Hradčanech byl vyskočen Masarykův syn Jan, a také ve Mšeně na radnici rozhodli noví mocipáni, že socha prezidenta Masaryka musí být znovu odstraněna. Svalili ho z podstavce a tak zase ztratili část své pískovcové tělesnosti.

Svrženého státníka nahradili na pískovcovém soklu Julius Fučík. Ve škole za jeho zády se ponýři učili o zvrhlosti Masarykových idejí, o převratných dílech Lepšínské a Lysenka a o genialitě pracích jazykovědce a ekonomu soudruha Stalina. Čeští národní umělci jásali v Rudém právu nad popravami zrádců a já jsem studoval státní právo u generálního prokurátora a děkana Právnické fakulty Jana Barišky. Ne dlouho, protože jsem byl

Dokončení na str. 7.

Dámský odbor ČSS Toronto

srdečně zve krajaňskou veřejnost na

SLAVNOSTNÍ KONCERT

u příležitosti 25. výročí svého založení.

Vystoupí přední čeští umělci v Kanadě

Dr. Jan Rubeš, baryton

Dr. Oskar Morawetz, piano

v pásmu písní, arií
a vzpomínání

*

Pátek, 22. února 1985

8:00 večer

vstupné: \$ 5.00

Budova O.I.S.E.

252 Bloor St. West - přímo na stanici St. George
(Podzemní parkování - vjezd z Prince Arthur Ave.)

Výtěžek koncertu ve prospěch sociální práce.

Objednávky	449-8380	Pouze večer:
vstupenek	425-4101	239-2456
na číslech:	636-8138	231-5106

Péro a pendrek

Jiří Morava: Exilová léta Karla Havlička Borovského, vydalo nakladatelství Konfrontace, Curych, 1981

K. Hrubý

Morava si ke své knize zvolil vzrušující námet: střeňnutí svobodomyšlného politického žurnalisty a spisovatele z režimem, řídícím se ve svých krocích absolutistickou a centralistickou ideologií a policejskou bezohledností. Není pochyb, že Havlíčkův konflikt s bachovskou reakcí po poláčení "rakouského jara" let 1848/49 byl o více než století později husákovským pokusem o restauraci monopolní diktatury po polácení "pražského jara" dramaticky aktualizován. Paralela, která se tu vnučuje, je svádivá: není však bez nebezpečí.

Novinář, který v ručních měsících silnice liberalismu vyslovil bez obalu své kredo a odváhl se formulovat politickou alternativu k dosavadnímu vládnímu systému, se po likvidaci hnutí dostává pod tlak "normalizační" či restaurační politiky mocenského centra. Jak na tuto snahu odpoví, závisí na síle jeho vlastní osobnosti i na postoji toho zbytku patláčeného hnutí, jemuž v době liberalisace svým přemě sloužil. Neboť mnozí odpodnou, aby se poklonili z sloužili nové vládě, mnozí se odmítli a stáhnou do svého třebaž neradostného soukromí, a jen nemnozí si uvědomují dlouhodobou závaznost toho, co z hloubi svého svědomí hlásali v době slibující možnosti reformy systému. V tom, zdá se, historie svůj třeteln znovu opakuje

Kam patřil K. Havlíček? Podle úporné
tradvaného mínění, k němuž přispěly
mladoctví stejně jako Masaryk či porádě.
Zd. Nejedlý, "on pevný byl a hrdina" (K
Toman). Moravio právě toto tradvané
schéma je výzvou k historickému přezkoušení.
Od svého odchodu do exilu
v r. 1968 žije autor v Rakousku, od r. 1971
v Innsbrucku, tedy v blízkosti Havlíčkova
brixenského exilu. Zde měl možnost pro-
studovat zprávy a dokumenty policejních
a správních archivů a spolu s informacemi,
které poskytuje Havlíčkova koresponden-
ce a tvorba shrnout materiál k re-
konstrukci Havlíčkových postojů.

posledních letech jeho života. Není to však jen kus havičkovské biografie, který dělá z Moravovy knihy vzrušivé čtení: je to spíše jeho pokus vidět Havičkův smud a vášň jeho jednání na pozadí toho, co se dělo v lábete jeho divěších stoupenců domů. Že to byl neutečený obraz, vysvětlí zejména z korespondence, kterou s Havičkem vedli nemnozí z jeho divěších přátel. Alžbězka sarkasticky říká na řídký v jednom dopise Z. Pinkas: "Vas odvlechl z vlasti, nám vlasti samu obrátili v pevnost a žalář, rovdil nám tak vehký". Ivař se však tomu, co bychom mohli nazvat masovým odpadkem, poznamenává Pinkas: "Totik je im zjejno, že je zastupj, pro které jsme zápasili v nejlepším duchu a smyslu, nejsou zrale pro onu úspěšlitou svobodu, jak j' máme tu mysl a že jen shora by pro ni mohli být vychovány...". A. F. Palacký, který se Havičkovu zmiňuje o tom, jak reakce stupňuje svůj nátlak a persekuci a jak se bývali příznivci strachují pod dojmem toho i jen přiblížit se něčemu, co připomíná úsilí roku osmačtyřicátého, raději rovnou, aby Haviček se věnoval nadále raději beletrii: "Jediny Walter Scotte bych nám nyní prospěl, nežli pět Žižkův, jelikož by ti to ani co činni neměli, ana smysl národu v kalu všednosti se brzdí" (28. ledna 1852).

Havlíček sám se v nuceném exilu choval zdejšlivě. Nepravokuje, nevyužívá příležitosti k úteků, stojí jen tvrdohlavě na svém: jsem bezpřísně vězeň, zruše můj konfinaci či mi dejte pas k odchodu do ciziny. Ale Vidné mu nevěří. Nemá lo už jeho původní odpůrce Bach, který v Moravě podání se zdaleka nejeví být tak zapřisáhlým nepřitelem, jak nám byl v historickém schématu doby líčen. Někdy podezíravý šef nově zřízeného Nejvyššího policejního úřadu Johann Franz Freiherr Kempen von Fichtenstamm, který si pro Havlíčka vymýtlí nová a nova omezení. Morava sleduje, jak izolace Havlíčka postupně láci k rozhodnutí, jež čestně před lety považoval za nemožné: 10. ledna 1855 píše žádost o zrušení své konfinace a motivuje: si starosti o zabezpečení své rodiny. A přeje tu i ten od Vidné dle ožádaný pasus: "Je si už ani nepře vystoupit na žurnalistickou dráhu a že se hodlám omezi tu na takovou prě zyskovou činnost, která by mé rodině zajistila hmotnou vý-

řiva" Molava (tu) "slešnou prosbu" nepovažuje sáhletem k tebejším korespondenčním normám za podkrázovu či neudopovádající Havlíček pojmu et. Lepre školnost, je se Havlíček dodatečně zavařat vzdat se i spisovatelství, vede Molavu k závěru, kterým se dominová tožib ona stáletu legendu o neúspěšném řádniniv: "Havlíček zaskočen nejen rakouským úřady, ale i českým národem, byl z l o m e n, a onen zákeřný protokol podepsal" (71).

Morava přirovnává Havlíčkův osud k osudům odpůrců dnešního komunistického režimu v Československu a dochází k závěru, že Havlíček na tom nebyl vlastně tak špatně. "Rakouské mocnářství volilo z jeho případů nejhumánnější postup, jaký kdy proti svému úhlavnímu protivníkovi mohlo použít. Odvezli jej kamsi do hor... a jeho manželce vyplátili peníze na cestu za ním. Dům, ve kterém tato nerozdělná rodina žila pohromadě, byl moderní, prostorný, okolo se dalo zahrabádit, chodit na výlety, koupat se a navštěvovat kavárny a hostince..." Člověka vystaveného policejní zvěsti, která ho politicky, fyzicky a nakonec i duševně drtil, nelze ovšem měřit okolnostmi jiné epochy. Proti policii bachovské éry lze postaviti policii éry Gottwaldovy či Husákovy. Nelze však hodnotit Havlíčkově zápas odkazem na to, že to měl lehcí než jini o století později. Havlíček zůstal jako jeden z opravdu nemohoucích věrný sám sobě. Ze pro resignaci ostatních, a pro zradě přátel i smrti své ženy odmlil zemřít ve vězení, neopravňuje k závěru, který stigmatizuje návrat do vlasti jako selhání v roli hrdiny. Havlíček svým návratem do udušené a utraštěné Prahy nedělal krok, jímž by režimu ustupoval. Ani dodatek v protokolu, jímž se vzdával spisovatelství, nesankcionoval protiprávní postup vlády proti němu. Legenda o pevném člověku s tím rozhodně rozbiita není. Bylo-li vedle toho úmyslem Moravcovým ukázat zbáběle chování českých stoupenců jako rozhořující faktor Havlíčkovy závěrečné re-

signace, pak by k tomu bylo třeba více než jen několik ilustrací z korespondence přátel. Haviček sám se ve svých projevech z exilu tímto selháním národa nezabývá: bere je za dané, nehledá v něm původ své vlastní kritické situace, uzavře v objektivních politických dimenzích, nikoli v subjektivně psychologických. Ze Haviček se nemohl opřít o vědomí solidarity širších vrstev svého národa, zůstává nepopuratelně tragickým symbolem nejen jeho osobního, ale celonárodního osudu.

Sdělení knižní
služby: INDEX
nám sdělil, že
poslal knihy,
které jsme ob-
jevnali pro ty
naše čtenáře,
kteří se objed-
nali a zaplati-
li.

LIKVIDACE prezidenta Masaryka ve Mšeně

Dokončení se str. 6.

ze studia vyloučen, neboť jsem "podléhl vlivu dekadentní západní filosofie a zvrhlého moderního umění" Čistě Křtku, Hemingwaye, Faulknera, Camuse či Joyce byl téměř zločin – a já už jsem tehdy měl solidní základ pro vytvoření desetitisíce svazků. Z mé knihovny by byla soudruha Zdanova nanejvýš klepa peška.

Alce začalo tání. Práské jaro přineslo jako první květ Liblickou konferenci, byl rehabilitován František Kafka a moje knihovna byla s přibývající liberací v kultuře téměř kotit.

A přišel leden osmašedesátého roku. Vlastenci ve Mšeně vynesli ze sklepa zachráněnou hlavu Tomáše G. Masaryka a umístili ji na pomníku v městském parku. Neboť i když postavili Julia Fučíka zpočbylna některá odhalení v tisku, zůstal na místě, kde štollovsky s Gustem(ou) usporádal. Bva však sovětské tanky vrátily tuby již nřlaze zpět do padesátých let. Na Hradčanech dokonce ještě dál. Zase tam seděl kolaborantský doktor práv se jménem začínajícím písmenem H. A jenupie prezident Masaryk, mládež národa, ještě nenáviděnýjch postavou než ministru Emanu Moravcovi. Doktor Husák nemá nic z moudrosti a vzdělanosti T.G. Masaryka. Ten okresní štreb je až hanebně nevzdělaný. V něm archivu je faksimile jeho zápisu na výstavě 30 let Československé kultury. Ve dvou větech je celkom jen pravopisných chyb!

Jeho mistodržitelé ve Mšeně, zplundrovaném a degradovaném na sešlou vesnici, jsou úměrně ngramotní. A fašisticky zhrublí. Jejich "straničká principálnost" v duchu Husákovské politiky je povída tak daleko, že jedné letní noci roku 1979 znovu zhanobil Masarykův domček. A poněvadž znali historii vždy znovu zachraňované podoby tohoto prezidenta, pojistili se proti budoucí možné rehabilitaci bioslofa velice důkladně. Principálně. Další ulomenou hlavu zabetonovali do základů nového prasečince...

KAREL TRINKEWITZ

Jára Kohout a dar smíchu

*Motto: Paměť má podle mne
řečí: „Je jako vino. Čím je
starší, tím je lepší“.*

Nemohu jsem to posoudit. Viděl jsem živého Járu Kohouta na vlastní oči poprvé. Předtím jsem o něm jen slyšel. To nejhořší z komunistických zdrojů. Bylo to koncem roku 1980 v Curychu a Jára Kohout byl vynikající. Rekl jsem to tehdy na jevišti veřejně. A taky ty hrůzy, které jsem o něm přes třicet let slyšel.

Jára Kohout přijel do Curychu na svém evropském turné a vystupoval v koncertní síle hudebního vydavatelství HUG. Uctivě jsem se posadil na vykázané sedadlo a byl jsem zvědavý. Jára Kohout vzadu za jevištěm podepisoval své knížky „HOP SEM HOP TAM“, které vydalo curyšské nakladatelství Konfrontace. Síl se zvolna plnil. Promítači připravovali projekci, takže si na chvíli zhasli. A v té chvílkové tmě mi najednou kdosi položil ruku na rameno a řekl: „*Jmének zákona... srady!*“ Rozsvítilo se. Nade mnou stál Jára Kohout!

Jak už jsem se přiznal — nikdy v životě jsme se neviděli. Měl jsem z něho trámu jako jsem mival zpočátku před Janem Werichem a Vlastou Burianem. Chtěl, abych si s ním na počátku představení šel na jeviště povídat. O legraci a vubec.

Povídali jsme si. A tehdy jsem ná-
ráz a na plyny plyny a na vlastní kůži
poznal obrovské dar humoru Járy
Kohouta. Byl to ohnivojazyčný nápadů
a žonglérství slov a rád přiznávám, že
mě Jára Kohout lacinovitě odbourá-
val svou komikou a talentem improvi-
zace. Byl to velký zážitek a vím, že
jsem se chechtal tak, že mě Jára Ko-
hout chtěl napomenout, abych neru-
šil. Jenže nemohl. Lidi v sále se smáli
tak huronsky, že nebylo slyšet nic ň-
táhného než slavy smíchu.

Když pak v druhé půlce pořadu promítali filmy z doby před válkou, amatérské filmy z Kohoutova soukromí, z návštěv jeho přátel v Zadní Třebáni, ze setkání a kolegy (většinou už mrtvými), poznal jsem Járu Kohouta z úplně jiné stránky. Járu Kohouta něžného, laskavého glosátora, který pro každého z těch posrav na bílém plátně měl pohlázení a mně bylo, jako bych se vracel do vyprávění mého tatínka a Jana Wericha a Vlasty Buriana, kteří komiku Járu Kohouta neobvyklejší cíli a cenili.

Tak jsem tedy poznal živého Járu Kohouta? Pak mě ztrémoval ještě jednou. Když jsem měl v květnu 1983 vystoupit v New Yorku a zjistil jsem, že v prvé řadě sedí Jára Kohout vedle dr. Steinbacha. A největšímu vyznamenání, jakého se člověku může dostat bylo, že nejkouzelnější a nejpodmanivější vyprávění jakého jsem poznal, dr. Steinbach a nejlepší náš žijící komik, Jára Kohout, se tak smáli, až jim tekly slzy.

V uplynulých dnech byl Jára Kohout na evropském turné znovu a měl také tři představení ve Švýcarsku. Ať mi někdo netvrdí, že tomuhle gejzíru pohybu a energie je osmdesát let!

Vladimír Škutina

Toronto 1962: zleva—Hugo
Slipka, Pepa Maleček, Jára
Kohout a Jiří Hlubuček.

KAMPELIČKA

1111 Highway Avenue
Mississauga, Ontario M5S 3J8
Tel.: (416) 925-0557

RRSP

Registrované
penzijní plány

Nabízíme výběr dvou plánů:

Spořitelni plán

9 %

úroková míra
úrok
připisován čtvrtletně
žadné poplatky

Dlouhodobé plány

1 rok	10.25 %
2 roky	10.50 %
3 roky	11.00 %

1, 2 nebo 3 leté plány
Zaručený úrok na dobu termínu
Úrok připisován čtvrtletně
Žadné poplatky

NOVINKA

OKAMŽITÉ
POTVRZENÍ

pro vaše dlouhodobé plány
nemusíte na město.
Žadné čekání
do konce měsíce.

Nabízená úroková sazba se může kdykoliv změnit

Poslední den pro vklady za rok 1984 je:

1. března 1985

Jestli si přejete, rádi vám představíme váš
RRSP plán v naší finanční instituci a nám

Přijďte osobně, nebo nás zavolejte

(416) 925-0557

Porovnejte RRSP (spořitelni plány) za rok 1984

Který plán byl lepší?

1984	Kampelička	Banky	Trustové společnosti
1. únor	7%	7%	7.6%
1. března	7%	7%	7.3%
1. dubna	7%	7%	7.3%
1. května	7%	7%	7.3%
1. června	7%	7%	7.3%
1. července	7%	7%	7.3%
1. srpna	7%	7%	7.3%
1. září	7%	7%	7.3%
1. října	7%	7%	7.3%
1. listopadu	7%	7%	7.3%
1. prosince	7%	7%	7.3%
Za rok	10	9	9
1. leden 1985	10	9	9
1. únor 1985	9	8	8

NOVÁ
SLUŽBA

BEZ POPLATKŮ -
American Express
Travelers čekali v US o
kanadských dolarech

Průběžná kontrola měřících výbraných
finančních institucí - Credit

Průběžná kontrola měřících výbraných
finančních institucí - Credit

Průběžná kontrola měřících výbraných
finančních institucí - Credit

1. března 1985, můžete dostat v naší

Plá se cestující průvodčího na lokálce: „Prosím vás, jak tu do pravujete spěšný?“
„Dávám je do prvního vozu.“

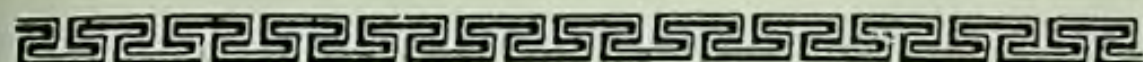
Průvodčí: „Jízdenku, prosím!“
Roztržitý cestující: „Děkuji, nechci!“

„Včera jsem viděl, jak přejelo auto kominika!“
„Tak to vidíte, ani na střeše už není člověk jistý životem!“

„Co vás to napadlo u hřbitova ukrást auto?“
„Já myslel, že majitel umí.“

Jiří Špánek s paní Aničkou v Burlingame v Kalifornii mají štěstí jako zahrádkáři. Všecko roste, co zasadí do země. Podnebí ovšem pomáhá také. Před svým domkem si vypěstovali velký kaktus, na který se chodí dívat turisté. Bratr Špánek se nedávno zasloužil, že znovu vychází "Sokolský Věstník" Sokola San Francisco. Dal se znovu do krajaňské práce, ač si svůj podíl už odpracoval po řadu let ve Francii a v Čs. národní radě americké v USA. Loni v červnu ukázal vydavateli t.j. a jeho paní okolí San Franciska, včetně "Růžového paloučku" s bustou TGM a Sokolovny v San Mateo, CA. "Turisté" zjišťovali, že Jiří Špánek a jeho paní Anička jsou výbornými hostiteli a vyjadřují jim touto cestou upřímný dík!

VZPOMÍNÁME

Dne 16. února 1980, tj. před 5ti lety, ztratil 3. exil významného politika. Zemřel poslanec Čs. parlamentu za slánský kraj do února 48, Čeněk Torn. Bylo mu 82 let. Pavel Javor o něm napsal, že to byl v pravém slova smyslu sedláckavalír. Narodil se v Podlešíně u Slaného. Čtenáře bude zajímat, co o něm v únoru 1982 napsal jeho přítel - dnes již také zesnulý - František Desenský:

Byl to muž práce, jíž zasvětil celý svůj život. Dopracoval se mnoha úspěchů, z nichž se uměl radovat, ale zažil i zklamání a vytrpěl mnohou bolest. Tyto životní pohody i nepohody se zvláště u něho střídaly v rychlém sledu. Nezměnil se však nikdy jeho poměr v lásce k rodině, k lidem, rodné hrouď a k Československé republice. Zůstal svůj ve slávě i v utrpení.

Za nacistů prožil hrůzy koncentračního tábora. Ke konci války se přímo zábrakem zachránil z potápějící se lodi. Ač tělesně velmi vysílen, ihned se doma zapojil do práce pro rodinou zemi, protože velmi rychle vytušil nebezpečí. Věděl dobře, co bude znamenat, dostane-li se komunismus k nekontrolovatelné moci. Burcoval naši vesnici, ba celý národ, aby nepodlehli tomuto nenávisnému učení.

Když se komunisté zmocnili moci musil Čeněk Torn do exilu, jinak by jej stihl osud Kozinův, jak se to brzy ukázalo na osudu Stanislava Broje a dr.

Milady Horákové, když se komunisté násilím a věrolomností dostali k moci a opjeli se nejen dosaženou mocí ale i krví těch, kteří jim odporovali.

V exilu Čeněk Torn těžce pracoval, aby zabezpečil svoji rodinu a ještě aby podpořil potřebné. Jeho srdce cítilo s každým, koho potkalo neštěstí. I já jsem to poznal osobně. Když jsem byl nemocen v roce 1965, mezi několika, kteří mě přišli potěšit, byl Čeněk Torn. Když jsem vyhořel v roce 1969, byl to zase Čeněk Torn, kdo byl ochoten mi pomoci. „V nouzi poznáš přítele“, praví naše staré české přísloví. Myslím, že co živ budu, nikdy na jeho přátelství nezapomenu. Právě tak nezapomenu na 16. únor 1980, kdy jsem svého nejlepšího přítele ztratil. Fr. Desenský

FEJETON Z ČSSR:

MILOSLAV ŠVANDRLÍK

OTROK Z VYPOČITAVOSTI

Svůj osud si plně zasloužím. Strčil jsem hlavu do ohlávky dobrovolně, s chladnou rozvahou, a dokonce se mi zdálo, že stoupám po zlatých schůdkách rovnou do nebe. Mladistvého člověka se zmocnila pejska!

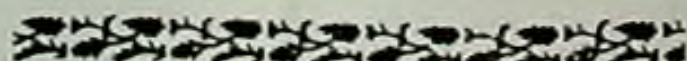
Víte, býval jsem krasavec, snad je to na mně ještě trochu vidět. V jiné společenské soustavě bych to patrně dotáhl na playboye, ale tady se člověk v tomto oboru nemůže dostatečně realizovat. Přesto jsem měl značné úspěchy u mladých žen, zejména když jsem se s nimi setkal na plovárně. Pěstoval jsem totiž také trochu kulturistiku a tak na mne nebyl špatný pohled. Mohl jsem si vybrat a také jsem to dělal. Když už se na mne dívky lepily, chtěl jsem toho využít a vzít si takovou, která by mě trochu společensky povznesla. Byl jsem zkrátka, přes svoje mládí, vypočítavec. Odmrští jsem Ilonu, která kvůli mně chtěla skočit pod vlak, opovrhl jsem Drahuší, ačkoliv mě hodlala ze žárlivosti podříznout nožem na ovocné stromoví, a neuspěla u mne ani Zuzana, závodnice v překážkovém běhu. Všechny ty dívky jsem miloval, ale jejich hmotné možnosti neodpovídaly mým tehdejší předstávám. Pak se objevila Milča. Její příjmení: Morušáková. Majetek: pohádkový! Něco, nač jsem dlouho a trpělivě čekal. Vila, jako by ji založil sám Otec vlasti, zahrada, za níž by se nemusel stydět sám Sylva Tarouc, a sama Milča by mohla účinkovat v reklamě na masážní strojky. Štěstí mě nepotkalo, ale doslova nakoplo.

Za těchto okolností není divu, že jsem se okamžitě oženil. Toho, v co jsem tajně doufal, jsem beze zbytku dosáhl, a nyní mě, dle mých představ, čekalo bezstarostné lenošení a blažené užívání snadno nabytých hodnot. Jenomže naivní představy byly velice záhy konfrontovány s drsnou realitou. Luxusní vila neodolala náporu počasí a začalo do ní zatékat. Okapy provokativně rezivěly. Omítka opadávala.

„Co se dělá v takových případech?“ zeptal jsem se manželky. „Buď se seženou řemeslníci,“ odvětila klidně, „nebo se přiloží ruka k dílu. Nebožtík tatínek byl úředníkem, ale vyznal se ve všech stavebnických pracích.“

Řemeslníky jsem nesehnal. Se zasmušilým výrazem v tváři jsem vylezl na žebřík a od té doby jsem v jednom kole. Vedu nevolnický život. Omítám, vyměňuju tašky, opravuju komín, lakuju okna, dveře i nábytek, sháním doplňky, prosekávám se houštinami zahrady, aby se z ní nestal prales, čistím bazén, stříhám ovocné stromoví, ničím škůdce, česů ovoce, ryju záhony a dělám celou řadu dalších věcí, o jejichž existenci jsem do svatby neměl ani tušení.

„Cožpak ty se máš!“ říkají mi kamarádi. „Vyženit takovou vilu — to se hned tak každému nepovede!“ Jenomže mně už se to jeví úplně jinak. Kolikrát si říkám, že jsem si měl vzít závodnici v překážkovém běhu a žít s ní někde na pokraji města v paneláku. Nedělal bych nic a kamarádi by mě ještě litovali, jak jsem si zbral život.

Toto je jedna z posledních fotografií krajana F. Vávry, který zemřel v Austrálii 18. září 1984. /Narodil se 22. srpna 1911./ Byl zásadním odpůrcem světového komunismu.

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

Býv. legionář Franc. Cizinecké legie a záp. voják 2. odboje, Gustav Fries, zemřel 24. 12. 84 v Redwood City, CA, USA. --Vladimír a Alena Nevlovi si otevřeli čs. restauraci v Inverness, CA., tel. 669-1021. --Pařížský Sokol má adresu: 33, rue Richter, 750 09 Paris. --Dr. František Hradil promluvil 6. ledna o Československu na TV v Denveru, Colo. --Joe Kocáb řídí rozhl. program "Czech Voice of Cleveland" každou neděli dop. v 7.30, dial 1260. --V USA žije fotograf Ant. Kratochvil. --Krušinovi nám posla-li pozdrav ze Španělska, Bohdan Kobližka z rak. Alp. --Karel a Máša Ponížilovi v Desert Hot Springs, CA. mají tel. číslo 619/329-5420. --Dr. M. Ferjenčík napsal úvahu, proč SSSR nemůže anulovat Yaltu; vzdal by se pak úsilí o světovou kom. revoluci. Máme také jeho studii o násilném otržení Podk. Rusi od ČSR. --Před pěti lety zemřel ve Frankfurtu/M. populární kněz dr. Karel Wörtner. Farníci nezapomínají. --Mluví čtyř kom. porobených zemí střední a vých. Evropy, včetně Rev. J. Langa za nás, vydali prohlášení k 40. výročí tzv. dohody na Jaltě. --Olda Haselman si zvyká na Kostariku. Vede tam kancelář Vysokého komisaře pro uprchlíky. --Jarmila Novotná se zmínila, že ve svých 16ti letech hrála ve vinohradské sokolovně a v 17ti /27.6.25/ debutovala v Nár. Divadle jako Mařenka. Žije nyní v NY. --Znalec náhrad za věznění za nacistů: dr. Anny Maass, 308 So. Almond Dr., Beverly Hills, Ca. 90 211. --Ústředí Čs. Sokolstva v zahraničí vyhlásilo Sletový Fond 6. sletu, který se bude konat v Curychu v r. 1986. --Tento měsíc se dožívá 85ti let pí Betka Papánková. --Dirigent Jožka Staněk řídil 2 velké koncerty v Holandsku. --Jiří Hochman působí v Dept. of History, Ohio State University, v Columbus, OH. --Jan Petlička shání dobrý český překlad "Battle Hymn of the Republic". --Pres. R. Reagan pogratoval MVD. Ferjenčíkovi k 80. narozeninám. --Miluška Šimková se vrátila do Austrálie po 5ti měsíční cestě západní Evropou. Zpívala všude pro naše krajany. --"80" se dožili pařížští Sokolové Karel Tichý a Ed. Holeček. --Angl. kniha dr. J. Lettricha "History of Modern Slovakia" vyjde znovu, péčí red. "Našich Snáh". --Manželé Procházkovi /fyzik a učitelka/, usazení s 2 dětmi dočasně v NSR, by rádi do Kanady. --Býv. poslanec Nermuť, resident Tasmanie, poslal doklady o hanebných metodách čs. komunistů po únoru 48. --J. J. Jaroš z Las Vegas, Nev. je spokojen s "KL". --Vlad. Škutina přijede do Kanady začátkem května t.r.; navštíví Ottawu, Kitchener, London a Toronto. --Pavel Laube, vnuk gen. Ečera, dokončuje v Bernu ve Švýcarsku studium veterinárních věd. Loni sloužil u švýc. horské pěchoty, kde ještě mají koně. --V St. Peterburg, FL. je aktivní Czechoslovak-American Society. Nejakt. je Ant. Rajhel. --Dr. Vlastimil Chalupa přednáší často v okolí Chicaga o bankovníctví a pracuje v Čs. národní radě americké. --R. Kamas žije v Bramptonu, Ont. --Lad. Tichý hledá F. Ligase. --Josef Roub je spokojen v Münsteru, NSR. --Roubalovi v St. Cath., Ont. a Topilovi v Chester, Pa. vděčí za spojení "KL". --H. Schaar z Mnichova si objednal "KL". --Miro Rys zvolen předsedou Sparty Chicago. --Vyšlo další číslo "Amerického Slova" za redakce Toníka Bartoše. --Jan Stránský koupil domek u Malagy, Šp. --Ing. Zd. Jakobi nás ze Stuttgartu zásobuje zajímavými výstřižky. Jsou užitečné ..

Family Trust Inc.
FAMILY TRUST CORPORATION REALTOR

GEORGE J. B. DANES, B.A

Kupujeme a prodáváme
nemožnosti.

Specializace Scarborough a
východní Toronto.

685 Markham Road Office: 439-1660
Cedar Heights Plaza Residence: 266-1659